

Kunst

Geram voor stadhuis Utrecht is subversiever dan kunst van nu

Festival ★★★★★

SPRING
Met *Ceci n'est pas* van Dries Verhoeven, *SPEAK!* van Sanja Mitrović en *Magnificat* van Marta Górnicka. 16/5, resp. Stadhuisbrug, Theater Kikker en Stadsschouwburg, Utrecht. Festival t/m 26/5. springutrecht.nl.

Keihard ramt de man in het fanfare-uniform met een hamer op zijn trommel. Het ding is taaiër dan je zou verwachten. Het kost heel wat zweet om het aan flarden te krijgen. Fietsers stoppen, winkelend publiek gaat met zijn neus tegen de glazen cabine staan waarin hij zit.

Die cabine is pontificaal opgesteld voor het stadhuis van Utrecht, een gouden zet van theatermaker Dries Verhoeven. Op zulke pleintjes vind je normaal gesproken brave standbeelden van helden en ereburgers. Het gedrag van de fanfareman is niet alleen opmerkelijk voor een fanfareman, maar past ook niet bij zo'n pleintje.

Je zou zijn gehamer ondermijnd kunnen noemen. Kunst is dat volgens het bordje bij deze *living statue* tegenwoordig niet meer. Kunst is vooral

conceptueel, esthetisch of amusant; geenszins subversief.

Verhoevens pleidooi is duidelijk. *Ceci n'est pas* is een van de installaties tijdens SPRING, het nieuwe 'performing arts festival' in Utrecht, een door bezuinigingen gestuurde fusie van Springdance en Festival a/d Werf. Bettina Masuch (Springdance) zal na deze eerste editie het roer laten aan Rainer Hofmann (Festival a/d Werf), maar nu nog speechten ze samen over het nieuwe festivalprofiel met

Welke redevoering overtuigt het meest: Hitler, King, Troelstra?

als trefwoorden 'internationaal', 'interdisciplinair' en 'innovatief'. Afgaande op het openingsprogramma kan Verhoeven gerust zijn: niet subversief, wel kritisch en politiek.

De Servisch-Nederlandse Sanja Mitrović is dat eigenlijk altijd. In *SPEAK!*, dat onlangs in Brussel in wereldpremière ging, brengt ze samen met acteur Geert Vaes fragmenten uit redevoeringen van beroemde leiders als Churchill, Gorbatsjov, Gandhi, Havel,

Hitler, King, Obama en Troelstra. Wie van de twee overtuigt het meest? Per ronde stemt het publiek digitaal.

Gaandeweg wordt pijnlijk duidelijk hoe al die teksten op elkaar lijken. Veel mooie, vaak opvallend redelijke woorden, graag in termen van 'jullie' en 'wij'. Typisch ook zijn de bezeten stemverheffingen, of juist de ontroerde fluistertonen. De vingertoppen die elkaar raken, de gebaren die elke klemtoon benadrukken. Het best zijn de theatrale grapjes waarmee Mitrović de ernst soms verstoort. Dat uiteindelijk Vaes wint, komt misschien ook doordat de meeste politici mannen zijn en je aan hun manier van praten en bewegen gewend bent.

Het vuurwerk kwam van het Poolse vrouwenkoor Chór Kobiet, opgericht door theatermaker Marta Górnicka, die de levendige club vanuit de zaal dirigeert. Met de Maria-hymne *Magnificat* als vertrekpunt gaat het over de positie van de vrouw in het katholieke Polen. Van alles wordt erbij gehaald, ook moderne heiligen als Madonna en Nigella. Flarden tekst worden gefluisterd, gelispeld, gehumd, gesist, gescandeerd, ja zelfs gezongen. De kloof tussen de huisslaaf van vlees en bloed en de maagd van porselein is uiterst levensecht.

Mirjam van der Linden

Rotterdamse Sacre is eeuwfeest waardig

Klassieke muziek ★★★★★

RPHO
Ravel, De Raaff en Stravinsky door het Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. Yannick Nézet-Séguin. 16/5 De Doelen, Rotterdam.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest loopt zich warm voor 21 juni. Op die dag mag het onder leiding van chefdirigent Yannick Nézet-Séguin Stravinsky's *Le Sacre du printemps* uitvoeren op de plek waar het werk honderd jaar geleden, op 29 mei 1913, voor het eerst klonk: het Parijse Théâtre des Champs-Élysées. Zoals de twintigste eeuw pas werkelijk begon met het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, begon de twintigste-eeuwse muziekhistorie eigenlijk pas op dat moment.

Parijs kan zich opmaken voor een gedenkwaardige vertolking. De vonken spatten er bij de Rotterdamse uitvoering van donderdag in elk geval van af. Nézet-Séguin, een dirigent die sneller op en neer springt dan het geluid, leverde een panoramische uitvoering, waarin alles spatgelijk op zijn plaats stond, maar waarin warmte en transparantie het wonnen

van discipline en zakelijkheid. Het dynamisch spectrum reikte van nauwelijks hoorbaar pianissimo tot orkaankracht. Hoewel het stuk voor een groot deel is opgebouwd uit wringende, op elkaar botsende tonen en akkoorden, ontftuselde de dirigent ook daaraan nog schoonheden.

De Doelenzaal zat tot de nok toe vol. Al die duizenden luisterden zich eerst braaf door het nieuwe celloconcert van Robin de Raaff heen, waarin Marien van Staalen, scheidend cello-aanvoerder van het RPhO, een half uur lang zo mooi mogelijk gestalte gaf aan de onbestemde woelingen die aan de geest van de componist zijn ontsproten. De Raaffs idioom is minder dissonant dan dat van Stravinsky, maar ongrondtonig en zet zich niet vast in het oor. Zijn concert valt uiteen in passages voor cello solo, voor alleen orkest of voor een combinatie van beide. In het laatste geval deelt de cello steevast het onderspit.

Als aanhef fungeerde *La Valse*, waarmee Maurice Ravel zeven jaar na *Le Sacre* de wortel trok uit alle walsen van Johann Strauss en die meteen weer tot de derde macht verhef. Muzikaal dynamiet in vermomming dus. He-las bracht Nézet-Séguin het iets te vroeg tot ont-ploffing.

Frits van der Waa

Advertentie

Verkoopt Lila Nederland het best?

Of doe jij dat? Maak kans op de mooiste Nederlandse prijzen op www.debesteverkopervan.nl

Dit is Lila, 9 jaar. In haar mooie winkeltje verkoopt ze alles wat Nederland te bieden heeft: stemrecht, gratis onderwijs, een fijn huis, vrijheid van meningsuiting, gezondheidszorg en democratie. Wat dit allemaal kost? Een beetje positiviteit. Koop het verhaal van Lila. Ga naar www.debesteverkopervan.nl

